

DE WEG NAAR DE BRON
VAN HET IK

Orde Der Verdraagzamen

's-Gravenhage

NO 311

PRJS FL. 3,50

vereniging

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Giro nr 46 88 74 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Delfgauw

uitsl. v. publ. & abonn.: Van Blankenburgstr. 76, 2517 XT Den Haag, tel. 070-465592

(tussen 17.30 en 18.30 uur)

Secretariaat: Troelstralaan 38, 2641 WG Pijnacker tel. 01736-6577

DE WEG NAAR DE BRON VAN HET IK.

Hier zijn eerst een aantal punten te vermelden. Allereerst: het ik is een zeer gecompliceerd geheel. Wij kennen het stoffelijke ik waarin een groot aantal hereditaire herinneringen aanwezig zijn: instinctreacties. Wij kennen daarnaast de totale lichamelijke evenwichtigheden van de interne secreties tot de verschillende zenuwstromen en levensstromen toe. Die bepalen eigenlijk hoe je jezelf ziet, maar ook hoe je de wereld ziet en hoe je op de wereld reageert.

De wereld van dit ik is een drie-dimensionale: een zintuiglijke. Dan hebben we een geestelijk deel van het ik, dat bevat een aantal bestaansherinneringen. Men zegt ook wel: vorige incarnaties. Er zijn verder daarin een aantal stoffelijke niet toegankelijke herinneringen aan vormen van geestelijk bestaan. Daarin berusten een aantal krachten, een aantal vermogens, die soms voor een stoffelijke mens tot uiting kunnen komen in de ontwikkeling van paranormale gaven.

Boven dit ik staat weer het z.g. harmonische model waarover wij al meer hebben gesproken. Het ik is namelijk deel van een totaliteit. Zodra je op dit hogere niveau komt, realiseer je je dat je een voortdurende wisselwerking hebt met een groot aantal andere delen van het Al.

Kom je nog iets verder, dan begrijp je dat dat deel waartoe je behoort op zichzelf ook weer een functie heeft t.a.v. andere delen van de kosmos.

Achter dit alles ligt dan de bron waarin het ik-zijn, geloof ik, niet bestaat zoals wij het kennen. Het is een totaliteit in wezen tijdloos, ook ruimteloos omdat er geen besef van tijd en ruimte aanwezig is. Het schijnt zich te kenmerken (ik moet hier afgaan op hetgeen men mij heeft gezegd van bepaalde theorieën) door een enorme hoeveelheid energie. Datgene wat wij zijn en doen, schijnt ongeveer uitdrukbaar te zijn als stroming tussen verschillende potentialen in dit geheel van energie.

Hiermee hebben wij dan een ruwe schets. Wij weten in ieder geval wat er onder 'ik' zo al verstaan kan worden.

Nu is de weg naar de bron van het ik in de eerste plaats een weg naar jezelf. Daar kun je niet aan ontkomen. Je moet jezelf eerst leren aanvaarden zoals je bent. Mensen zeggen: Je moet jezelf leren kennen. Ze vergeten echter daarbij dat kennen gebaseerd is op de waarnemer. Maar de waarnemer ben je zelf. Dus als je denkt dat je jezelf kent, dan misleid je je omtrent jezelf. Het is veel verstandiger te zeggen: Ik moet aanvaarden wat ik ben. Want op het ogenblik dat je niet bezig

bent jezelf te beoordelen, maar alleen jezelf waar te nemen in al je uitingen maar ook in je innerlijke processen, ontstaat er een erkenning van hetgeen je op dit moment bent.

Ik neem aan, dat de mens daarbij weinig of geen onderscheid zal kunnen maken tussen de delen van zijn persoonlijkheid die gevormd zijn op genetische gronden en op datgene wat uit de maatschappelijke omgeving (de conditionering) tot stand is gekomen. Dat doet echter allemaal ook niet zozeer ter zake.

Als wij kunnen uitgaan van het standpunt dat het ik, ongeacht de wijze waarop het zelf het leven ondergaat, in alle functies en geleidingen van zijn bestaan zinvol is, dan hebben we in ieder geval één punt gewonnen. Wij zijn één stap verder gegaan en wij komen daardoor ook gemakkelijker tot aanvaarding van bepaalde waarden uit de geest die stoffelijk nog wel enigszins te vertalen zijn. Ik zeg enigszins, want het is duidelijk dat een wereld van de geest zover afwijkt van alle referentienormen dat het niet mogelijk is om dit volkomen getrouw en gelijklopend te vertalen. Wat je doet is in jezelf gelijkenissen ervaren. Maar die gelijkenissen maken dan toch een deel van het geestelijke ik toegankelijk.

Zodra je op aarde de krachten van de geest mede gaat ervaren, kun je de volgende stap wagen. Mensen noemen dat waarschijnlijk kosmisch bewustzijn. Anderen spreken over niet denken. Nu is niet denken iets wat bij mensen veel meer voorkomt dan kosmisch bewustzijn. Men bedoelt daarmee, dat de rationele processen, die de mens over het algemeen kenmerken, stilliggen. Er is geen onderscheid meer tussen een intuïtie en een rationele erkenning. Er is geen onderscheid meer tussen droom en werkelijkheid. In een dergelijke wereld ontmoeten we de krachten waarvan wij deel zijn.

Nu zullen wij die nooit kunnen ervaren zoals ze zijn. In een stoffelijke vorm zeker niet. In een geestelijke vorm alleen onder zeer groot voorbehoud, want wat wij ervaren, is in de eerste plaats de inwerking die iets op ons heeft, niet het wezen zelf. De essentie blijft ons ontgaan. Maar als we gaan erkennen welke krachten er op ons inwerken, dan worden we langzaam maar zeker ook gevoelig voor een erkenning van krachten als een geheel dat onze wereld bepaalt. Dan vallen vormen eigenlijk weg en komen daarvoor in de plaats dingen die we misschien intenties zouden kunnen noemen, maar dan niet intenties van onszelf maar van het Onbekende. Men spreekt dan over God.

Wat is God eigenlijk? God is de vaagheid waarin wij ons onbeseft verhullen door een nederig neerknielen in aanbidding voor iets wat we niet beseffen. Laten we eerlijk zijn. Wij weten niet wat die kracht is. En als wij er een naam aan geven, dan hebben wij het wel benoembaar gemaakt maar niet begripbaar. Maar goed, laten wij het God noemen.

Deze kracht wordt dan beleefd. Die beleving wordt weer door ons vertaald. Ze kan de vorm aannemen van b.v. roeping tot priesterschap, tot filosofische ontwikkeling, magische inwijding of wat anders. Dat is de manier waarop wij het uitdrukken. De roeping, zoals wij die ervaren, is in feite een hoge uitdrukking van een harmonisch principe, dat we in onze eigen wereld meestal niet volledig kunnen waarmaken.

Als wij die harmonie eenmaal vinden, dan blijkt dat in onze wereld het ik een ruimte gaat vormen die een beetje is afgezonderd. Het is er stil, wanneer je in jezelf gaat. Er zijn geen strijdsvragen. Er is geen moeizame tocht. Er is alleen maar een beseffen. En dit beseffen is vreemd genoeg gelijktijdig vredig, om niet te zeggen vreugdig en lichtend. Het is alsof daar iets ons omringt dat alles zou kunnen onthullen, als wij het maar zouden zien. Deze toestand is meestal voor de mens op aarde de hoogste ervaring; het is een mystieke ervaring.

Geestelijk kun je nog iets verder gaan doordat je de krachten buiten je gaat begrijpen niet alleen als iets wat een deel van jezelf is, maar ook als een vaste invloed die toch datgene wat je zelf bent mede bepaalt. Er wordt een relatie ontdekt.

Deze ontdekking op zichzelf is natuurlijk ook maar een punt op een weg, meer niet. Maar je kunt dan langzaam groeien in die vrede en de krachten daarin steeds intenser gaan beleven. Het is dan niet meer 'God roept mij' maar a.h.w. het profetische woord 'God spreekt door mij'. En ook het magische woord 'God werkt door mij'. Wij voelen ons deel van een groter geheel. In dit deel-zijn vervaagt eigenlijk een groot gedeelte van onze ervaringen.

Wij kunnen normalerwijze ons eigen voorbehoud natuurlijk blijven behouden. Wij zijn nog net zo vervelend en eigenzinnig als we voor die tijd waren. Denk maar aan de profeet, die een stad moest aankondigen dat ze zou ondergaan, indien ze zich niet bekeerde. De goede man ging toen op veilige afstand onder een boom zitten om het spektakel te zien. Maar het ging niet doer. Als er ooit een profeet was die lichtelijk gevloekt heeft, dan was het deze wel.

Profeten vloeken trouwens meer dan u denkt. De meeste mensen denken: profeten vervloeken alleen. Maar ze vloeken zodra een vervloeking niet uitkomt.

Een fase van bestaan waarin je langzaam maar zeker een eenheid gevoelt, brengt een vervreemding van de zintuiglijke wereld tot stand. Je zou kunnen zeggen in vergelijkende opbouw: Als wij de zintuiglijke wereld van de mensen drie-dimensionaal noemen, dan kunnen wij hun rationele wereld een vier-dimensionale noemen, een geestelijk bestaan een vijf-dimensionale. Maar als je door verschillen heenkomt, dan vallen er zoveel dingen samen en gelijktijdig worden zoveel nieuwe mogelijkheden en samenvoegingen kenbaar dat je misschien wel over negen dimensies zou kunnen spreken. Dit alleen, nogmaals, vergelijkend gebruikt.

In deze nieuwe wereld kom je tot belevingen die je niet kunt uitdrukken. Je kunt ze ook niet verwoorden in jezelf. Je kunt er geen beelden aan verbinden. Het is een vaagheid. In die vaagheid zit een enorm gevoel van kracht, van vermogen.

Wanneer je op weg bent naar de bron van het ik, dan komt er een ogenblik dat je die kracht voelt en gaat gebruiken. Je werkt dan met kracht. Je bent misschien een wonderdoener geworden of mogelijk noemt de wereld je een genie.

U weet, een wonderdoener die zijn wonderen wetenschappelijk weet te verklaren is een genie. Iemand, die een wetenschappelijk wonder volbrengt en niet weet hoe het in elkaar zit, is een wonderdoener.

Dus je werkt met die krachten, maar je beschouwt ze nog steeds als iets wat je zelf gebruikt en zelf richt. Daar ligt eigenlijk de grens, meen ik, van de eenwording met de bron enigszins. Want zolang je zelf werkt met die kracht, ben je bepalend voor de hoeveelheid kracht die je kunt gebruiken. U weet zelf hoe het met u gaat. Er zijn mensen die kunnen 50 of 100 kilo gemakkelijk tillen. Er zijn anderen die als ze een kilo dragen al lopen te steunen en te zuchten.

Zo is het geestelijk ook. De een kan enorme krachten ontplooiën en verwerken. De ander kan maar geringe krachten ontplooiën. Maar in deze toestand werk je met het totaal. Je werkt met de kracht van de bron zonder in je werk je bewust te zijn van het voltooiën van een taak die in de bron ligt en niet meer in je eigen wereld.

De daarop volgende fase kan ik helaas alleen maar bij benadering beschrijven. Dat is ook duidelijk. Als ik zover zou zijn, dan zou ik hier waarschijnlijk niet meer doorkomen.

Men zegt dan: Er komt een ogenblik waarop je beseft werktuig te

zijn. De eigen wil ligt stil. Zo zouden de eigen angsten, het begeren grotendeels stil liggen. Wat er overblijft is alleen maar een taak vervulling waarvan je nog niet weet waarom, maar je weet wel wat en meestal ook hoe.

In deze situatie van werktuig zijn word je je meer en meer bewust van de kracht die je beweegt. De goddelijke kracht of de oerkracht hoe je die ook noemen wilt, die de werkelijkheid beheerst, die achter alle dingen ligt brengt in wezen steeds duidelijker tot uiting dat wat je doet niet is: scheppen, herscheppen of wegnemen, maar evenwichten tot stand brengen. Al datgene wat je doet, is bestemd om een bepaald evenwicht te handhaven. Zodra dat eenmaal wordt beseft, word je je bewust van de bron.

Die bron is niet te beschrijven (ik heb tenminste nog nooit iemand ontmoet die mij duidelijk iets daarover kon zeggen), maar het schijnt in ieder geval een soort willoosheid te zijn waardoor je je niet meer van jezelf helemaal bewust bent, maar waardoor je als deel van het geheel actief bent alleen op instigatie van het geheel.

Nu gaan we weer een beetje down to earth, want als een mens probeert naar de hemel te klimmen, veroorzaakt hij meestal de hel voor anderen. Wij willen als geest niet daartoe bijdragen.

Als u dus bezig bent te zoeken naar die bron van het werkelijke ik, dan zoekt u eigenlijk naar iets wat u niet zult kunnen vinden. Het is namelijk onmogelijk om verstandelijk of zelfs maar intuïtief een beschrijving te vinden die past bij de werkelijkheid. Wij zijn en wij blijven gebonden aan onze eigen visie van de wereld. Wat de een mooi vindt, vindt de ander lelijk. Wat de een goed vindt, vindt de ander kwaad en omgekeerd.

Wij leven in een wereld van tegenstellingen. Die hebben we kennelijk nodig, omdat we anders helemaal niet meer in staat zijn te zeggen waar we aan toe zijn.

Die tegenstellingen op zich zelf zouden wel eens iets anders kunnen zijn dan wij denken: tegengestelde krachten. Het zouden wel eens de grenzen kunnen zijn van een bepaald gebied dat één werking omvat. Dan zou je kunnen zeggen: Zolang ik mij maar bewust ben van de werking binnen de begrenzingen die voor mij kenbaar zijn en ik mijn werken bepaal tot een zo bewust mogelijk reageren binnen die grenzen, zonder de grenzen zelf te willen aantasten of te willen verklaren, kom ik tot een leven dat voor een groot gedeelte in overeenstemming moet zijn met de feitelijke functie die ik vervul in een werkelijkheid die achter alle verschijnselen en waarnemingen verscholen blijft.

Wat we dus nodig hebben is eerst een levenshouding. Er zijn mensen die zeggen: Dan moet je gaan zitten en moet je wachten en dan zal God je wel vertellen wat je moet doen. Dat zijn de mensen, die zichzelf vertellen dat je beter niets kunt doen dan iets doen. Dat zijn over het algemeen de mensen die mislukken en anderen de schuld daarvan geven. Die fout moeten wij niet maken.

Wij zijn onszelf. En als alles een geheel is, dan is al wat wij zijn - inclusief alle genetische factoren, sociale en andere conditioneringen, alle geestelijke waarden uit het verleden die misschien een rol spelen in ons bewustzijn - een functioneel deel van het geheel door te reageren zoals wij zijn. Niets doen is ook toegestaan. Er is niemand die zal zeggen: Je moet het zus of zo doen. Er is geen gedragsnorm. Moraal is een menselijke zaak, geen goddelijke.

Het zijn wetten, ook kosmische wetten. Maar dit betekent niet dat ze algemeen geldend zullen zijn onder alle omstandigheden. Het zijn verschijningsvormen waarmee we te maken hebben. Met die verschijningsvormen

moet je rekening houden. Je moet gewoon rekening houden met de feiten zoals ze zich aan jou vertonen.

In jezelf zou ik toch willen zoeken naar de juiste houding. Ik meen namelijk, dat je veel gemakkelijker je bewust kunt worden van de krachten die in je zijn. Dat die krachten niet je eigen kracht is, doet niet zoveel ter zake. Je hoeft geen oorzaak daarvoor te zoeken. Als die kracht er is en je beseft haar, werk daarmee. Probeer ook niet die kracht aan anderen op te dringen. Dat helpt geen steek. Je kunt die kracht alleen goed gebruiken daar waar een evenwicht hersteld kan worden waarbij je zelf betrokken bent.

Paranormale krachten zijn eigenlijk normale krachten(de opname valt uit)

Als je een naam vindt voor het Onbekende zoals veel mensen doen: God. Als je dat wilt, nu ja, dan God. Dan hebben we te maken met een soort schutnaam, een schutkleur. Het woord verbergt voor ons ons onvermogen om het onbekende te erkennen. Als wij dat met God kunnen bereiken door te beseffen dat wij een zijn met het beeld van het hoogste dat wij ons kunnen voorstellen, dan geven wij onszelf de mogelijkheid de werkelijkheid van ons ego verder te beseffen en te ontwikkelen.

Zodra wij iemand nodig hebben boven ons, echt of niet echt, die ons wijs en waar moet maken, dan falen wij ergens zelf. Zolang u leiding nodig heeft is de kans, dat u zich omtrent uzelf misleidt, zeer groot. Anderen kunnen voor u een inspiratie zijn, een instigatie tot overwegen, denken en handelen. Daarvoor bent u deel van een gemeenschap, van een geheel. U behoort tot de totale mensheid en die totale mensheid is weer een heel klein stukje van een groter geheel. Maar vlucht niet weg in God of in iets anders. Wegvluchten in uzelf betekent heel vaak u verschuilen voor uzelf.

Wees eerlijk. O, niet tegenover de wereld; dat kan niet. Er zijn zelfs beroepen die alleen kunnen worden uitgeoefend als de mensen on-eerlijk zijn. Dus, ik vraag niet van u dat u tegenover de hele wereld eerlijk bent, maar wees het tegenover uzelf. Dan kunt u zich bewust worden van dat geheimzinnige dat u dan misschien God noemt; datgene wat in u werkt.

Dan gaat u ook begrijpen: God is niet te vangen in regeltjes, in voorschriften, in wetten. God is mijn wezen. God is mijn erkende balans tussen wat niet en wat wel voor mij aanvaardbaar is. Ik zeg niet: goed of kwaad. Ik zeg: aanvaardbaar.

God en kwaad zijn alleen maar grenswaarden. Goed en kwaad zijn eigenlijk precies hetzelfde; ze zijn een eenheid. Maar wij hebben de grenzen eraan gemaakt en nu noemen wij die grenzen de ons beheersende factoren. Dat is natuurlijk te dwaas. Maar het is het werkingsgebied waarbinnen wij kunnen werken.

Dan komen wij nu aan het punt dat het onbekende in ons dan toch betekenis krijgt.

Denk nooit dat God tot u spreekt. God is. God is in u, maar spreekt niet. Het spreken doet u, niet God.

Begrijp, dat al wat zo uit uzelf naar voren wordt geroepen in overeenstemming moet zijn met een grotere werkelijkheid; iets wat dichterbij het enige ware ligt. Houd daar rekening meer. Die dingen zijn geen bevel, geen kosmische wet, geen noodzaak. Ze zijn een leidsnoer waarmee uw functioneren in het geheel mede kan worden bepaald en waarmee u op de meest juiste wijze uzelf waarmaakt.

Misschien vraagt u zich af, of u dan ook gelukkiger zult worden. Gelukkig zijn is het koesteren van een illusie. Werkelijk geluk namelijk bestaat niet. Er bestaat wel werkelijke vrede, innerlijke vrede. Maar die is niet uitbundig; die verheft niet of vernedert niet. Ze is. U kunt niet

gelukkiger worden of minder gelukkig, maar u zult uw wereld toch anders beleven. Hoe meer u komt bij de juiste lijn van reageren volgens de totale werkelijkheid, ook vanuit uw eigen beseffen en gevoelen, hoe meer u de wereld gaat ervaren als iets wat niet alleen een onvermijdelijk of noodzakelijk kwaad is, maar iets wat een voortdurende steun en bevestiging is voor datgene wat u zelf bent. Zeg dan niet tegen uzelf: Laat mij dat alsjeblieft bereiken voordat ik dood ga.

Sterven op zichzelf is een bereiking. De meeste mensen beseffen dat niet. Wanneer de klok een uur slaat, dan begint het volgende uur. Wanneer de dood slaat, begint een volgend leven, een volgend uur. Zo gaat het verder.

Er is een continuïteit die wij niet kunnen overzien en beseffen. Wij weten ook niet precies of het nu een kringloop is of een spiraal, ofschoon theoretisch de spiraal bepaalde voordelen heeft boven de kringloop. Maar al weten wij het niet, wij kunnen ervaren. Nu heb ik het gevoel dat naarmate wij meer beantwoorden aan datgene wat wij wezenlijk zijn, ook als wij in de stof tot uiting komen, wij de eenheid met het geheel meer benaderen.

Onze weg naar de bron wordt bepaald door de innerlijk erkende, beleefde en ervaren juistheid van onze wijze van bestaan, onze reactie op aldatgene wat wij menen te erkennen, op onze werkelijkheid.

Dit is de inleiding. Niet veel misschien, maar er zitten heus wel een paar aardige knopen voor u in. Als u ze niet kunt ontwarren, dan heeft u na de pauze alle gelegenheid om daarmee te komen aandragen. Als u meent, dat het filosofisch niet allemaal klopt, dan heeft u waarschijnlijk groot gelijk, want wat is een filosoof? Een filosoof is iemand, die op één gram feiten een ton veronderstellingen ophoopt en dit dan de waarheid noemt.

Ik heb geprobeerd u een beeld te geven van het ik en van het wezenlijk bestaan dat zich achter het ik verschuilt zo goed ik dat kon volgens mijn normen, volgens mijn eigen bestaan. Ik ben niet alwetend en onfeilbaar. Mogelijk zit er iets in wat u wilt overdenken en waar u commentaar op wilt leveren.

D I S C U S S I E.

- x De perceptie van het ik in fenomenologische zin is geheel tegenstrijdig met de existenciële waarden die het ik onmiskenbaar beïnvloeden. Het ik is daardoor tegenstrijdig met zichzelf, of niet?
- Het ik is tegenstrijdig met de omschrijving die men eraan pleegt te geven, omdat men uitgaande van het kenbare daarbij vergeet dat in het ik een groot aantal niet kenbare waarden aanwezig zijn. Het beeld is dus niet feitelijk tegenstrijdig. Het is in zoverre onjuist dat het ongeveer 1/3 deel van het ik omschrijft en het verdere buiten beschouwing laat. Ik zou dus niet zeggen, dat een fenomenologische omschrijving van het ego zonder meer onjuist is. Maar het is een zo beperkte visie dat de mijns inziens belangrijkste factoren buiten beschouwing blijven.
- x Hoe verhoudt de ontwikkeling van het ik zich ten opzichte van de ontwikkeling van het collectief?
- Ik vind het erg moeilijk om dit te beantwoorden, omdat het collectief zeer beperkt en zeer algemeen gezien kan worden. Je kunt zeggen: Het col-

lectief is het Nederlandse volk, misschien een bevolkingsgroep in Den Haag. Je kunt net zo goed zeggen: Het collectief: de totaliteit, de werkelijkheid achter alle illusie en schijn. Maar de ontwikkeling van het ik is, meen ik, een integratie van de voorstellingswaarde en de bewustzijnswaarde van het ego met het werkelijke wezen dat het is. In zoverre zal dus een ik zich niet aan het geheel van een collectieve ontwikkeling binden. Dat zal wel in de uiting het geval zijn, maar niet in de persoonlijke bewustzijnsontwikkeling. Daar zijn verschillen tussen. Mijns inziens, u merkt wel dat ik hier moet spreken vanuit mijn eigen visie en denken, zal een collectieve ontwikkeling nimmer een verschijnsel van bewustwording te zien geven in de zin waarin het ik deze vertoont, omdat het collectief eigenlijk een evenwicht is van voortdurend schijnbaar strijdende krachten waardoor het geheel van een ontwikkeling wordt afgedwongen die door het geheel en door de meeste delen daarvan nooit beseft wordt.

Het ik echter kan zich van zichzelf wel bewust worden en als zodanig zijn eigen rol binnen het geheel wel begrijpen, ofschoon het collectief zich daarvan niet bewust is, maar de voorgeschreven rol desalniettemin volbrengt.

x U zegt, dat het collectief een evenwicht is en het ik een eigen bewustwording heeft.

- In zijn grootste vorm van collectief dus: de totaliteit.

x Het collectief ontwikkelt zich naar een betere vorm

-- Neen, het collectief blijft zichzelf gelijk. Omdat elke vorm die het collectief voor zichzelf erkent niet afhankelijk is van het wezen van het collectief, maar van het besef dat het collectief t.a.v. zichzelf heeft. Dan kan er sprake zijn van een ontwikkeling van het beeld dat men heeft van zichzelf zonder dat het ik daardoor wezenlijk verandert.

Ik moet proberen het heel duidelijk te formuleren anders verliezen we ons helemaal in vaagheden, vrees ik. Laten wij het zo stellen:

Je bent niet wat je denkt te zijn. Je bent datgene wat je door je werking op en je samenhang met al datgene om je heen feitelijk waarmaakt. Dat geldt zelfs bij mensen. Stel dit nu binnen het geheel, dan kun je zeggen: Het geheel bepaalt de werkelijke ontwikkelingen, maar niet de gevoelens of de reacties van de eenling.

Naarmate de eenling zich meer bewust wordt van het geheel, zal het minder zichzelf als in strijd met het geheel ervaren. Maar daarmee verandert de uiting niet, alleen de innerlijke werkelijkheid en de benadering van de kern van de zaak. Ik geloof niet, dat je voor een collectief kunt zeggen dat het dit benadert. Want op het ogenblik, dat een menselijk collectief zich bewust wordt van zijn feitelijke functie, zal het niet meer in menselijke vorm optreden, omdat die functie de vorm (de voorstelling) niet nodig heeft, maar in zich alleen de wisselwerking met alle andere delen van diezelfde werkelijkheid.

x Bestaat er een evenwicht tussen relativering en ambitie?

- Ambitie is volgens mij eigenlijk gebaseerd op het vermogen de wenselijkheden en belangrijkheden van anderen te relativieren.

x Is er ook een balans tussen goed en kwaad te vinden?

- Een balans tussen goed en kwaad bestaat niet. Goed en kwaad zijn eenvoudig gestelde normen, geen feitelijkheden. Voor jezelf heb je aanvaardbaar en onaanvaardbaar. Ik heb dat in mijn inleiding reeds gezegd. Je moet voor jezelf het aanvaardbare zoveel mogelijk waarmaken. Niet omdat het goed is, maar omdat het behoort bij je wezen, omdat het een bevestiging is van datgene wat je zelf op dit moment beseft te zijn. Op het ogenblik, dat je daar tegenin gaat, ontstaat het onaanvaardbare. De gevolgen daarvan zijn dan verwarring in je wezen waardoor je ervaring

negatief wordt gekleurd.

x Houdt de geschetste levenshouding in dat de wil om doelen te bereiken moet worden uitgeschakeld en slechts het carpe diem-principe moet worden gevolgd? Martin Kojc predikt deze levenshouding om de zin van het bestaan te verwezenlijken.

- Als ik streef, dan is dit streven mij ingelegd. Het willen is niets anders dan begeren. De actie daaruit voortvloeiend is streven. Als wij ons nu realiseren dat het waarmaken van ons wezen een zekere wil vereist om datgene waar te maken wat ons voor onszelf bevestigt, dan is het duidelijk dat willen en streven onvermijdelijk zijn. Je kunt deze dingen niet uitschakelen. Zelfs als je ernaar streeft om niet te streven, blijft het nog altijd een streven. Overigens een streven dat je niet kunt realiseren. Je moet je echter goed bewust ervan zijn, dat de gepredikte levenshouding niet zegt 'carpe diem' zonder meer.

Niet pluk de dag, maar leef bij de dag; en dat is iets anders.

Wat je wilt, moet je proberen te bereiken. Dat is jouw zaak. Maar probeer het zo te bereiken dat het voor jou in alle opzichten een bevestiging is van jezelf en nimmer een vervreemding betekent van iets of iemand in de wereld om je heen waarmee je te maken hebt. Dat is de verstandigste levenshouding.

Stel je een doel, als je wilt. Maar wees niet bang om het doel te wijzigen, indien je ontdekt dat je beseft zich wijzigt. Er zijn geen vaste waarden, omdat waar het ik verandert de waarden voor het ik veranderen. Maar dat betekent niet, dat je niet moogt streven. Het betekent zeker niet, dat je zonder wil kunt leven.

Leven is willen. Leven is een combinatie van begeren en vrezen. De weg die je daartussen kiest, wordt bepaald door je uithoudingsvermogen en je behoefte om het begeerde waar te maken. Zou je dat niet doen, dan zou je geen mens zijn. Daarom zou ik zeggen: Een mens mag wel degelijk streven. Hij mag wel degelijk een doel hebben, maar hij moet het zo verwezenlijken dat hij zichzelf daarin voortdurend kan terugvinden. Hij moet zich nooit een doel stellen dat niet door hemzelf te verwezenlijken is.

x Is het onjuist te zeggen: Hoe meer je iets wilt, je in wezen eigenlijk een negatieve instelling t.a.v. het resultaat altijd in je draagt, omdat je alleen maar wil, omdat je onzeker bent t.a.v. het goede resultaat. Dus angst en vrees liggen aan de wil ten grondslag, daardoor vernietigt men het resultaat door te willen.

- Dat is niet waar. Door te willen stimuleer je in wezen de ontwikkeling van het bewustzijn, daar de ervaringen helpen om jezelf juister te definiëren t.a.v. de omgeving. Je angsten zowel als je begeerten worden dus gecorrigeerd aan de hand van het streven. Dit is een bewustwordingsproces. Daarom zeg ik ook: Je mag je geen doel stellen dat onveranderlijk is. Een onveranderlijk doel betekent in wezen, dat je op een gegeven ogenblik negatief wordt. Willen behoeft echter niet negatief te zijn zolang het gebaseerd is op de feitelijke relatie van het ik met de wereld en de ervaring die men heeft ten aanzien van zichzelf.

x Men spreekt wel van bewust worden, maar waarom eigenlijk als het eeuwige bewustzijn overal reeds in tegenwoordig is?

- Dit is een vraag waarop ik het antwoord eerlijk gezegd niet weet. Ik kan natuurlijk wel een heel betoog daarover houden.

Het schijnt, dat uit dit totale werkelijke ons de behoefte is ingegeven om dit werkelijke te beleven. Ik vermoed, dat het een geestelijk instinct is. Wij kunnen onszelf niet waarmaken, indien wij niet bewust worden. Dat is het vreemde. Zo is bewustwording dus een soort zelfbevestiging die noodzakelijk is om te komen tot een ontkenning van een zuiver persoonlijke en geïsoleerde belangrijkheid.

Als u zegt: Het is in het totale aanwezig, dan kunt u ook zeggen: Gods wil geschiede. Laten wij hier maar gaan zitten, dan komt de gedekte tafel vanzelf wel binnen, als God dat wil. Als God het niet wil, dan verhoorgeren wij, want dan wil God dat. Dan behoeven wij ook niets te doen.

Dat is allemaal theoretisch leuk geredeneerd, maar je kunt het niet helemaal waarmaken. Waarmaken kun je alleen dat wat behoort tot je eigen wereld en tot je besef. Daarbij is bewustwording nu eenmaal een belangrijke factor en ook in vele verschillende opzichten zowel wetenschappelijk als sociaal, religieus enz. Ik meen, dat de bewustwordingsdrang, die ook in de geest bestaat, een drang is die ons uit de werkelijkheid achter alle dingen is ingelegd.

x Zou het mogelijk zijn dat je die overtuiging in jezelf draagt; dat dat de opvatting is om het Koninkrijk Gods te bereiken? De negatieve opvatting van: het zal allemaal wel loslopen, want God wil dat zo. Als de man er werkelijk van overtuigd is dat dat de juiste weg is, is dat dan voor hem de juiste weg?

- De vraag is enigszins verward. Ik zou het zo willen formuleren: Wanneer wij streven naar het Koninkrijk Gods dan moeten wij ons goed realiseren wat dit streven voor ons inhoudt. Is het een vorm van zelfverheffing, dus in feite een wereldvervreemding, dan kunnen wij het beter niet doen. Dan moeten wij dat Koninkrijk niet zoeken waar men gewoonlijk zoekt, wij moeten het zoeken in de mensheid en in onszelf. Als iemand zegt: Ik blijf zitten, God zorgt voor mij, en hij is werkelijk volledig daarvan overtuigd, dan is dat voor hem de goede weg. Wat meer is, dan zal God voor hem zorgen. Al is het dan niet God die het doet, maar de omstandigheden die gewoon worden aangetrokken door deze bepaalde afstemming van de persoonlijkheid, die een wisselwerking met de omgeving veroorzaakt. Dit komt echter zelden voor. Degene die het zegt, doet dit eigenlijk om zich aan een noodzaak te onttrekken; dat wil dus zeggen, dat hij toch nog noodzaken erkent. Maar als dat het geval is, dan werkt het niet.

x Kunnen wij op de weg naar de Bron in plaats van het onkenbare (God) niet een Christusdrager stellen: Jezus of Boeddha?

- Er zijn ontzettend veel mensen die dat doen. Maar laten wij ons dan ook heel goed bewust zijn van de reden waarom wij het doen. Als wij in de plaats van het onkenbare een Jezus of een Boeddha stellen, dan doen wij dit in feite om het onkenbare een kenbare gestalte te geven en zo de onbenaderbaarheid van onze huidige positie te ontkennen. Wij proberen het raadsel te verhullen door er iemand, een gestalte, voor te zetten. Het is ongeveer hetzelfde als een huisvrouw die een lelijk gat in de muur heeft en daar dan maar een schilderij voor hangt in plaats van het te repareren.

x Dus liever niet?

- Liever niet. Erken Jezus, erken Boeddha als dat wat ze zijn: verlichte figuren. Figuren, die door hun leer, door wat er over hun leven is overgeleverd zo belangrijk zijn dat het er eigenlijk niet eens op aankomt, of ze nu wel of niet hebben bestaan eenvoudig omdat de denkbeelden, die ze brengen zo belangrijk zijn. Zeg dan niet: Dit is God. Zeg hoogstens: Dit is een manifestatie, die ergens uit het onbekende kan komen en in ieder geval een zeker licht werpt op datgene wat we nog niet beseffen.

x Kunt u in het kader van ons onderwerp iets zeggen over de islâm?

- Waarom in het kader van dit onderwerp? De islâm is een godsdienst als zovele andere. De islâm is een godsdienst van mensen met een bepaald temperament en over het algemeen ook mensen die een zekere geestelijke eenvoud bezitten. Neemt u mij niet kwalijk dat ik dit zeg.

Er zijn voor de islâm een hoop argumenten aan te voeren. Bijvoorbeeld: Mohammed is historisch bewijsbaar. Jezus niet. Boeddha ook niet. De uispraken van Mohammed zijn vastgelegd tijdens zijn leven; niet vele jaren daarna. Wij kunnen verder daarvan zeggen, dat het beeld van God dat Mohammed de mensen voorschotelt ongetwijfeld vergelijkbaar is met de God van de joden, van de christenen of zelfs met het prana-principe dat we in India tegenkomen.

Wat dat betreft, ik heb er niets op tegen. Het is een van de vele wegen. Maar ik meen wel, dat de poging om deze weg te zien als de enige gelijktijdig een isolement veroorzaakt waardoor je niet meer geheel bewust wordt van de feitelijke betekenis van het mens-zijn en daarmee van je eigen bewustwording en bewustwordingsmogelijkheden.

x Is iedere beleving van de Bron ook als zodanig altijd herkenbaar voor degene die haar beleeft? Waarom of waarom niet?

- Datgene wat niet omschrijfbaar en niet formuleerbaar is, is in wezen niet kenbaar. De mystieke beleving van de Bron laat geen herinneringen achter. Je kunt niet zeker zeggen wat het is. Het enige dat je weet is, dat je gesterkt en innerlijk vreugdig en vredig wakker wordt. Je weet niet eens, of het uit een slaap is of uit een dagdroom. Je kunt dus niet zeggen, dat dit voor de persoon als zodanig kenbaar is. Je kunt wel zeggen dat het volgens bepaalde formuleringen van denken of geloven voor sommigen een bevestiging is van een eenheid met de Bron. Maar dat is weer een kwestie van hun interpretatie en niet van een feitelijke en enigszins rationeel weer te geven beleving.

x Gaat iedere fase van bereiking gepaard met herkenbare factoren? Bijvoorbeeld: dat voor de bereiking van de innerlijke rust er altijd een periode van isolatie noodzakelijk zou moeten zijn?

- Op het ogenblik, dat u stelt dat iets noodzakelijk is, stelt u een vaste regel of waarde. Ik geloof niet, dat we dat in dit opzicht kunnen doen. Wij kunnen wel spreken van waarschijnlijkheden op grond van ervaringen. En dan kunnen wij zeggen, dat elke periode van geestelijke ontwikkeling wordt afgesloten met een periode van isolement waaruit langzaam een nieuwe periode van ontwikkeling volgt, eventueel met andere ervaringen of veranderingen in de eigen levenshouding.

Dat is wel zo, maar je kunt volgens mij niet zeggen dat het onvermijdelijk en noodzakelijk is.

Ik meen, dat het isolement waarin wij denken te verkeren in feite voortkomt uit onze onbewuste ontkenning van datgene wat we geweest zijn, terwijl we nog niet in staat zijn om datgene wat we nu denken te zijn reeds te formuleren en te beseffen.

x Kunt u de factoren voor de door u genoemde bereiking noemen?

- Uit het voorgaande antwoord blijkt wel dat dat niet mogelijk is. Je kunt natuurlijk een algemene indeling geven. Ik vrees echter, dat het geven van indelingen, hoe menselijk ook, een beetje te vergelijken is met iemand, die een koe door een gehaktmolen draait en dan weer veel moeite doet om daar weer een koe van te maken. Met andere woorden: door in te delen verbreek je een eenheid die feitelijk bestaat in je eigen voorstellingsvermogen. Algemene normen zijn niet te geven, wel veel voorkomende. En dan kunnen we zeggen:

Een eerste fase van gevoeligheid en ontwikkeling heeft over het algemeen een vergroting van empathisch vermogen ten gevolge. Men voelt dus anderen veel beter aan. Men zal in deze periode ook wat voorgevoelens hebben.

In de tweede fase zal deze gevoeligheid iets afnemen, maar daarvoor in de plaats krijgt men het vermogen om krachten in zich te voelen en eventueel aan anderen over te dragen.

De daaruit volgende fase betekent meestal een ontplooiing van be-

wustzijn voor andere waarden of andere werelden. Heel veel mensen, die een dergelijke fase op aarde doormaken voelen zich plotseling gekweld of gezegend (dat ligt aan de persoonlijkheid) met helderziendheid, helderhorendheid e.d. zaken. Het gebruik van krachten is nog steeds mogelijk, maar wordt niet meer intensief beoefend. Als wij het voortzetten, dan moeten we het geestelijk voornamelijk formuleren.

Er is een fase waarin je eigen wereld vaag is. Ze is zelfs iets wat je moet inschakelen als je er deel aan wilt hebben. Daarbuiten is er een soort vormloosheid die in vele gevallen op den duur je werkelijke wereld wordt. En dan is het weer een vaagheid zonder kleur waarin je bewust kleuren in kunt zien. In die kleur krijg je dan een soort wereldbeeld.

De daarop volgende fase is er een waarin eigenlijk niets is dan een licht. Heel vaak noemt men dit de confrontatie met het eigen ik, omdat men dan a.h.w. zichzelf tegemoet wandelt en zichzelf ontmoet. Als dit ik-beeld is geabsorbeerd, heeft men gelijktijdig aanvaard dat dit een beeld is en niet de werkelijkheid. Dan ontstaat er een relatie met een grotere werkelijkheid die niet omschrijfbaar is, maar die zich ook in verschillende fasen pleegt te ontwikkelen.

Dit zijn allemaal maar zeer summiere gegevens die incidenteel juist zullen zijn, maar die zelden voor iedereen vergelijkbaar juist zullen zijn.

- x Wat zou er gebeuren, als alle mensen tegelijk hun Bron zouden be-
seffen?
- Er zou geen aarde meer zijn, er zou geen mensheid meer zijn en zo zou de vrede eindelijk zijn uitgebroken.
- x Is het onontkoombaar dat een mens eens zijn Bron zal kennen?
- Ik kan dit niet met zekerheid zeggen, maar wij veronderstellen dat dit juist is. En wel omdat wij menen, dat onze vorm van bestaan als afzonderlijke eenheden van het geheel zinloos zou zijn, indien niet de synthese van bewustzijn daaruit zou volgen.
- x Is de Bron van het ik een onuitputtelijke bron?
- Zodra ik haar ontdekt heb, zal ik het u vertellen.
- x Is het kennen van de Bron van het ik alleen mogelijk voor menselijke wezens of is het iets wat universeel is en in het heelal voorkomt?
- Menselijke wezens denken altijd dat ze iets bijzonders zijn. Dat komt, omdat ze te weinig naar zichzelf kijken. Alle wezens die leven behoren tot het geheel. Mijns inziens impliceert dit dat ze zich van het geheel eindelijk eens bewust zullen worden.
- x Als een mens ook een geestelijk deel van het ik heeft, is het dan zo gedeeltelijk reeds aan gene zijde te zijn?
- Mag ik een tegenvraag stellen? Als u volkomen verdiept bent in een boek of een studie, desnoods een tv-programma en u zich daardoor van uw omgeving niet bewust bent, leeft u dan in dat boek, in het tv-programma of in de wereld vanwaaruit u zich daarin heeft verdiept? Ik geloof, dat u daarmee het antwoord eigenlijk al heeft.
- Wij bestaan werkelijk volgens de normen die voor ons onze wereld vormen, ook als een deel van ons elders bestaat. Dit andere is echter geen werkelijkheid voor ons, omdat wij ons daarmee nog niet kunnen vereenzelvigen. We leven dus wel in de sferen, zelfs in vele sferen gelijktijdig (vaak zegt men dan dat het afzonderlijke delen zijn van de geest; de ziel), maar daar wij geconcentreerd zijn op dit bestaan, geloof ik dat dit leven als het enig reële kan worden aangesproken, daar onze gehele voorstelling en beleving gecentreerd is in datgene wat we nu zijn.
- x Door het omschrijven van het ik raak ik verward over de vraag wie dan de ander is. Met andere woorden: kan een ik zonder een ander bestaan?
- Het ik kan niet zonder de ander bestaan. De ander zou een menselijke veronderstelling zijn. Maar als er niets is, kun je niet bestaan.

Dat is heel begrijpelijk, omdat alle bewustwording, alle denken en alle feitelijk leven afhankelijk is van een wisselwerking tussen het ik en het andere.

NAREDE.

Beste vrienden,
Wij hebben gesproken en wat vragen gesteld over de weg naar de Bron van het ware ik. Wij hebben ons beziggehouden met iets wat eigenlijk vanzelfsprekend zou moeten zijn. Want als wij beseffen wat we zijn, wat de inhoud en de zin van ons bestaan is, dan begrijpen we ook dat het erom gaat onze juiste plaats of positie, onze juiste functie te vinden. Wij kunnen alleen gelukkig zijn, zoals wij dat dan noemen, als wij beantwoorden aan hetgeen wij zijn.

Zoeken naar de bron van het ik is dus eigenlijk overbodig. Dat wij dat toch doen, bewijst dat we nog niet in ons de eenheid bezitten waardoor we de moed hebben om onszelf te zijn en onszelf te aanvaarden zoals we zijn. Als wij de vraag zo beschouwen, komen wij in allerlei toch wel ijle vragen terecht. Nu heb ik het niet over de uwe, maar over de vragen die ik heb geprobeerd te beantwoorden in het eerste gedeelte.

Wij spreken over iets wat we niet kunnen ervaren; iets wat niet kenbaar is. Wij spreken over een mogelijkheid en benaderen die vanuit het standpunt dat wij nu innemen. Er bestaat voor ons nog geen onveranderlijke waarheid, omdat wij niet in staat zijn om waar van denkbeeld te onderscheiden. Dit beseffen kunnen wij dan toch misschien terugkeren naar de werkelijkheid waarin wij bestaan. Een werkelijkheid waarin geestelijk leven en beleven een poging is om antwoord te geven niet op een hiernamaals of op het grote Onbekende maar op onszelf.

Ik heb het gevoel, dat wij nooit iets zullen kunnen denken, geloven, verwerpen, aanvaarden, als dit niet mede verbonden is aan de behoefte om onszelf te definiëren tegenover onszelf. Dat klinkt wel heel erg egocentrisch, maar wij zijn egocentrisch. Zolang wij een afzonderlijk wezen zijn, is vanuit ons standpunt dat wij een heelal beoordelen, dat wij waarden stellen of verwerpen, dat wij bepaalde thesen aanvaardbaar of onaanvaardbaar vinden. Wat meer is, wij zijn geneigd om alle feiten in een keurslijf te persen totdat ze een bevestiging schijnen te zijn van datgene wat wij pretenderen te weten, omdat we daarin een zelfbevestiging vinden.

Wat wij zijn, kunnen we niet veranderen. Wat we doen, kunnen we niet veranderen. Wij kunnen alleen de betekenis ervan veranderen. Daarmee wil ik niet zeggen, dat God elke ademhaling reguleert; dat is onzin. Onze ademhaling is een proces dat behoort bij datgene wat wij nu zijn. Alle harmonieën en disharmonieën, die we voor en in onszelf veroorzaken, worden daarin weerkaatst. Hetzelfde zal het zijn met hartslag, gezondheid, energie, kortom, met wat je je ook maar kunt denken.

Wij zijn egocentrische wezens of wij het willen weten of niet, omdat het Al vanuit onszelf wordt beschouwd. Omdat elke benadering en waardering van het Al plaatsvindt vanuit onszelf met onze maatstaven en aan de hand van onze mogelijkheden tot erkenning en waarneming. Het is goed dit te beseffen.

Als wij op zoek zijn naar de Bron van het ik, dan zijn wij op zoek naar iets dat veel groter is dan wijzelf zijn. En dan bedoel ik niet het ik dat we nu zijn, maar elke ik-voorstelling die ons nog zal afgrenzen ten aanzien van een werkelijkheid waarin we deel zijn van alle dingen. Daarom is

het onze taak om onszelf waar te maken hoe dan ook, maar eerlijk en oprecht.

Er is voor ons geen andere weg. Wij kunnen niet zien door de ogen van een ander. Wij kunnen niet horen met het gehoororgaan van anderen. Wij kunnen niet ruiken met het reukvermogen van een ander; wat gezien de menselijke wereld voor de mens een zegen is.

Wij zijn eenvoudig gebonden aan een wereldvoorstelling, die voortvloeit uit zintuiglijkheid. Ook geestelijk neemt u waar en dat kunt u toch ook zintuiglijkheid noemen.

In het besef van onze beperkingen wordt het waarlijk onszelf-zijn ineens veel belangrijker. Als je dan de weg naar de Bron wilt volgen, dan ligt die mijns inziens in uzelf; in de waarheid die u buiten u manifesteert van al datgene wat in u nu beseft is.

Ik zeg u, er is geen onveranderlijke wet, geen onveranderlijke waarheid, geen onveranderlijk recht. Er is alleen datgene wat nu vanuit ons en voor ons bestaat.

Laat ons een ieder het recht geven om op zijn eigen manier innerlijk zijn waarde te erkennen en deze uiterlijk te manifesteren. Maar laat ons daaraan niet de conclusie verbinden dat we daarom die ander voor alle gevolgen moeten vrijwaren die de uiting van zijn innerlijk ten gevolge zal hebben.

Alleen door de confrontatie met het andere kunnen wij onszelf beter leren begrijpen. En eerst als wij onszelf begrijpen, kunnen wij langzaam maar zeker doordringen tot de Bron waaruit wij zijn voortgekomen.

Ik dank u voor uw aandacht en gehoor.

⋮⋮⋮